

Kā palīdzēt psiholoģiski traumētam/stresā nonākušam sunim

Profesionālus padomus sniedz:

Dr. Amber Batson, BVetMed MRCVS, veterinārārste un suņu uzvedības speciāliste (Apvienotā Karaliste)

Turid Rugaas, suņu trenere un grāmatas “On talking terms with dogs” autore (Norvēģija)

Lisbeth Borg de Waard, suņu trenere un suņu uzvedības speciāliste (Norvēģija)

Anne Lill Kvam, suņu trenere un grāmatas “The Kingdom of Scent” autore (Norvēģija)

Informācija suņu īpašniekiem/aprūpētājiem kritiskos apstākļos:

- **Nodrošiniet regulāru piekļuvi ūdenim. Ūdens ir svarīgāks par ēdienu. Sunim piedāvāriet jebkādu barību – tai obligāti nav jābūt profesionālajai suņu barībai.**
- **Ja apkārt ir skaļi trokšņi, turiet suni garā pavadā. Tas mazinās iespēju sunim aizbēgt.**
- **Ja ir ierobežota iespēja iziet ārā, izveidojiet tualetes zonu iekštelpā. Uz grīdas izberiet zemi no istabas puķu podiem vai nolieciet papīru un apgērba gabalu.**
- **Sniedziet pārliecību un radiet sunim atbalstu.**
- **Ļaujiet sunim izvēlēties – paslēpties vai būt jūsu tuvumā.**

- **Sarūpējiet segu, kas palīdzēs sunim sasildīties un atpūsties/aizmigt.**
- **Ja jūsu suns var gulēt un atpūsties, tas ir vislabākais risinājums šajā situācijā.**
- **Esiet mierīgs, kad esiet kopā ar savu suni. Suns jūt jūsu emocijas.**
- **Šādos apstākļos nedrīkst trenēt suni vai spēlēties.**
- **Jo mierīgāks būsi, jo mierīgāks būs arī jūsu suns.**

Dr. Amber Batson, BVetMed MRCVS, veterinārārste un suņu uzvedības speciāliste:

1. Sniedziet sunim savu pārlicēbi. Kad mēs baidāmies, mēs jūtamies labāk, ja blakus ir citi, kas mūs atbalsta. Tas var mazināt stresu. Runājiet mierīgā tonī, ja sunim patīk un viņš to vēlas, jūs varat glāstīt kažoku vai piedāvāt maigu masāžu. Nemiet vērā, ka lietas un darbības, kas jūsu sunim parasti patīk, viņš var neizvēlēties un tas, kas parasti nepatīk – varētu būt suņa pašreizējā izvēle. Lūdzu, novērojiet savu suni un sniedziet vajadzīgo risinājumu atbilstoši situācijai.
2. Ja vide jums apkārt ir trokšņu pilna, apsveriet iespēju izveidot segu midzeni, kurā varat sēdēt kopā. Visu laiku turiet suni brīvā un nenostieptā pavadā, lai mazinātu iespēju sunim aizmukt.
3. Ja jūs nevarat iziet ārpus telpas, lai suns nokārtotos, izmantojiet dvieli vai apģērba gabalu kā pamatni un pārklājiet ar plāni sasmalcinātu papīru vai dabīgiem materiāliem, piemēram, zāli, lapām vai zemi no istabas puķu podiem.

4. Īdens ir svarīgāks par pārtiku. Ja jums ir specializēta barība, piedāvājiēt nelielu daudzumu vienu vai divas reizes dienā. Ja jums tādas nav, piedāvājiēt sunim savu ēdienu. Stresa laikā jums nav daudz jāēd, tāpēc neuztraucieties, ja jums šobrīd ir ierobežoti resursi. Atpūta un pilnvērtīga īdens uzņemšana pašlaik ir vissvarīgākās lietas.
5. Daudzas aktivitātes, ko jums patīk darīt ikdienā ar saviem mājdzīvniekiem, palīdz tiem pilnveidoties un attīstīties, tomēr tās nav izdzīvošanai pašas nozīmīgākās. Pastaigas un rotaļas ir pozitīvi papildinājumi, tomēr bez tām mēs varam iztikt ilgu laiku. Fiziskā drošība ir vissvarīgākā lieta, kas nepieciešama, lai izdzīvotu.

Turid Rugaas, suņu trenere un uzvedības speciāliste, grāmatas "On talking terms with dogs" autore:

Mēs dzīvojam pasaulē, kur notiek šausmīgas lietas – zemestrīces, kari un citas neaptveramas katastrofas. Visas šīs lietas ietekmē ne tikai cilvēkus, bet arī viņu suņus. Dažkārt ir problemātiski un pat ļoti grūti nodrošināt cilvēku un dzīvnieku drošību un, tas ir pilnīgi normāli, ka mēs uztraucamies par saviem suņiem šādās dzīves situācijās.

Lietas var būt ļoti atšķirīgas atkarībā no notiekošā, taču vissvarīgākās lietas, ko varat darīt, vienmēr būs ļoti vienkāršas.

Kā palīdzēt sunim, ja esat kopā:

Jūsu sunim pietiek ar to, ka jūs esat kopā ar viņu. Stress un bailes no notiekošās situācijas ir garīgās stimulācijas pārslodze, kas padarīs suni fiziski nogurušu un izsmeltu. Tas nozīmē, ka sunim nav nepieciešama nekādas papildus fiziskās aktivitātes. Tāpēc nodrošiniēt, lai suns ir kopā ar jums un atpūšas/ gul. Lūdzu, izvairieties no jebkādas suņa apskaušanas, vienkārši ļaujiēt viņam būt jums tik tuvu, cik viņš pats to vēlas. Ļaujiēt sunim atpūsties, gulēt un taupīt enerģiju.

Nodrošiniet ūdeni un pārtiku. Ūdens ir pats svarīgākais, jo bez pilnvērtīgas barības suns var iztikt kādu laiku. Suņi var ēst jebko, tā viņi ir izdzīvojuši miljoniem gadu, tāpēc viņi ēdīs visu, kas ir pieejams.

Sunim ir regulāri jānokārtojas un, ja ir ierobežojumi, mēģiniet atrast vietu, kur viņš to var izdarīt. Tai ir jābūt vietai pēc iespējas tālāk, kur jūs pašlaik uzturieties. Vislabāk noderēs tālākais telpas stūris, veranda vai iekšpagalms. Ja jums ir pieejama kāda augsne no puķu podiem vai smiltis, izberiet to konkrētajā vietā un suns to izmantos, ja nebūs iespējas iziet ārā, lai nokārtotos. Dodiet sunim laiku, lai iepazītu jauno vietu. Nesteidziniet suni, esiet mierīgs.

Ja atrodaties vietā, kur ir auksts, mēģiniet atrast segas, lai palīdzētu sunim sasildīties. Siltums palīdz arī sunim daudz vieglāk aizmigt. Atcerieties – atpūta un miegs ir ļoti svarīgs šādos apstākļos.

Sunim ir svarīgi, lai jūs esat blakus. Bez komandām, bez apmācībām, bez aktivitātēm – vienkārši esiet klāt. Šādā stresa situācijā jums nevajadzētu un jūs nedrīkstat no suņa neko prasīt. Sunim ir jāatpūšas un jātaupa enerģija. Jūs noteikti pamanīsiet, ka suņi saprot situācijas nopietnību un apbrīnojami pielāgojas.

Suni nekādā gadījumā neatstājiēt vienu telpā, būrī vai kartona kastē. Tas var veicināt vēl lielāku traumatisku pieredzi. Viņiem jābūt kopā ar jums.

Esiet sunim līdzās, esiet mierīgs un kluss. Parādiet, ka esat sava suņa tuvākā ģimene. Suņi rūpējas viens par otru, bet dzīvē ir situācijas, kad viņiem ir nepieciešams, lai jūs par tiem parūpētos. Tas ir viss, kas viņiem vajadzīgs un ko suņi vēlas.

Pati bērnībā esmu bēgusi no kara zonām un atceros, cik visu laiku biju nogurusi. Man nemaz negribējās spēlēties, gribēju tikai atpūsties un gulēt. Suņi ir tādi paši kā mēs – cilvēki. Ar tādu pašu fizioloģiju un emocijām. Pārāk liela fiziskā aktivitāte var veicināt suņa saslimšanu, jo ķermenis ar to visu netiek galā.

Ja suns ir saspringts, enerģijas rezerves tiek iztērētas ātri. Tāpēc jūsu atbalsts un tuvums ir īpaši vajadzīgs un svarīgs.

Ja jums suns jāatstāj kādai citai personai vai jāpārvieto

Informācija psiholoģiski traumēta un stresa stāvoklī esoša suņa aprūpētājam, kā pārvietot suni uz jaunu mājvietu vai patversmi

Izskaidrojiet visu iepriekš minēto jūsu suņa aprūpētājiem. Suns nedrīkst atrasties viens pats ne slēgtā būrī, ne izolētā telpā. Suns ir sociāls dzīvnieks un viņam ir jābūt kopā ar kādu.

Nodrošiniet sunim ūdeni, pārtiku un arī graužamas lietas, jo tas palīdzēs viņam justies daudz labāk.

Neprasiet sunim komandas izpildi, rotaļas vai jebkādas citas garīgās stimulācijas – pilnīgi neko. Piedzīvojot straujas pārmaiņas, suns jutīsies sasprindzis un stress padarīs viņu nogurušu un reaktīvāku. Pilnvērtīga atpūta un miegs palīdzēs ķermenim atjaunoties un labāk tikt galā ar esošo situāciju.

Ļaujiet sunim brīvi pārvietoties un nokārtoties, kad nepieciešams. Nelieciet sunim neko darīt, vienkārši ļaujiet viņiem izvēlēties kur un kad to darīt.

Apkārtējiem cilvēkiem jā saglabā miers, jārunā nedaudz pieklusinātā balsī un jāizvairās no straujām kustībām. Ļaujiet sunim iekārtoties un justies droši. Sēdiet mierīgi viņu tuvumā.

Sliktākais, ko varat darīt, ir suni pārmērīgi stimulēt ar fiziskajām aktivitātēm vai likt izpildīt kādas komandas. Noslogots un izsmelts ķermenis ar to nevar tikt galā.

Tas pats attiecas uz suni, kas tiek izmitināts mājās. Sākumā nodrošiniet sunim ūdeni, ēdienu un daudz atpūtas jeb miega. Brīvība pārvietoties, kad suns to vēlas un brīvība izvēlēties, ko darīt. Kad suns sāk izrādīt pastiprinātu interesi par apkārtējām lietām, tas ir signāls tam, ka suns ir nedaudz atkopies.

Ja sunim tiek dots laiks, izvēles iespējas un nepieciešamā atpūtu, suns daudz ātrāk un labāk pielāgosies jaunajai videi.

Ja esat suņu īpašnieks vai patversmes darbinieks un vēlaties saņemt papildus padomus, lūdzu, sazinieties: helpline@nordicdogtrainer.com

l.celmara@gmail.com

iewa.romanova@gmail.com

Saistībā ar:

Šī informācija ir tulkota vairākās valodās, un to var atrast šajā tīmekļa vietnē: www.nordicdogtrainer.com